

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 602, 221, 603

Čtení: Fil 2, 1 – 13

Text: J 14, 1 – 6 *"Vaše srdce at' se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte." Řekne mu Tomáš: "Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?" Ježíš mu odpověděl: "Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli." Filip mu řekl: "Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!" Ježíš mu odpověděl: "Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky. Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec ve mně; ne-li, věřte aspoň pro ty skutky! Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.*

Říká se, že v jednom sboru pověřovali vězeňského kaplana, aby působil pastoračně mezi vězni ve věznicích. A tento kaplan si pro své ordinanční kázání zvolil právě tento text: Jdu, abych vám připravil místo.

Mé kázání není tento případ. Důvodem, proč jsem zvolil tento text je skutečnost, že v příštím týdnu je před námi svátek Nanebevstoupení Páně. Den, kdy podle Písma Ježíš vystoupil na nebesa. A my se ptáme: Kam to ve skutečnosti odešel? Co jsou ta nebesa? A jak se tam jde? Tuto naši nechápavost vyjadřuje za nás všechny učedník Tomáš. Ten, který potřebuje vždycky všechno vysvětlit po lopatě, který má přání vidět Ježíše na vlastní oči, moci se ho dotknout a ohmatat si skutečnost, aby mohl vyznat: „Můj Pán a můj Bůh“. Tento Tomáš tedy podobně jako my reaguje na Ježíšovu řeč nechápavě. Nerozumí Ježíšovým slovům. Ježíš totiž řekl něco velmi zvláštního: „Vaše srdce at' se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo.“ Než ale budeme přemýšlet, jaký dům Otce a jaké příbytky má Ježíš na mysli, je třeba si uvědomit, proč to vlastně Ježíš říká. Zdá se, že jeho slova jsou odpovědí na lidskou úzkost a strach. Svou řeč proto začíná slovy: „Vaše srdce at' se nechvěje úzkostí!“ Ježíš tu mluví o úzkosti srdce. Člověk si může sice racionálně dodávat odvahy, ale když se v něm všechno svírá a bouří, pak se to nedá vůlí moc ovládat. Chvění srdce je jakási negativní vibrace, která nás rozechvívá a připravuje nás o klid a pocit bezpečí. Srdce představuje naše emocionální centrum a emoce jsou podle nejnovějších průzkumů mnohem autentičtější tělesný projev než rozum, který lze všelijak ošálit. Prožívá-li někdo úzkost nebo depresi, mnoho mu nepomůže, budeme-li jej racionálně přesvědčovat o tom, že se nemá čeho bát. Však Ježíš také neapeluje na lidský rozum, nýbrž na lidskou víru, která je záležitostí vztahu mezi dvěma osobami. Víra je to, když si vzájemně věříme a jeden na druhého se spoléháme. Ježíš jako by učedníkům říkal: Podívejte se, Boha rozumem nevysvětlíte, osobně ho neznáte, a přece v něho mnozí věříte. Jestliže tedy důvěřujete Bohu, kterého nevidíte, tím spíš můžete věřit i mě, kterého znáte a s kterým jste strávili kus svého života. Ježíš apeluje na zkušenost učedníků, kterou s ním v životě udělali, a proto ho následují – protože mu věří. Protože má jejich důvěru.

Milí přátelé, celý náš život stojí na víře. Nad spoustou věcí už ani nepřemýšlíme a děláme je bez obav, aniž jsme si je mohli předem vyzkoušet. Jednáme jen na základě víry. Nastupujeme do autobusu, aniž bychom předem osobně kontrolovali, zda má v pořádku brzy. Vycházíme z domu, aniž bychom jako blázni předem zjišťovali, zda na zem zrovna nepadá asteroid. Když by to někdo dělal, byl by pokládán za psychicky vyšinutého. Víra je projevem duševního zdraví. S úplně stejnou vírou, jakou prokazují v životě všichni zdraví lidé, včetně ateistů, s takovou vírou následujeme v životě Ježíše Krista. S takovou vírou žijeme i umíráme. Prostě jdeme za Ježíšem, aniž bychom mohli rozumově vysvětlit, kam jde a jak se tam dostat. Ježíš říká, že se tam dostaneme prostě tak, když půjdeme za ním – když budeme jednat jako on.

Cílem, kam směřuje Ježíš, je obrazně řečeno „dům mého Otce“. V tomto případě však nemyslí na chrám, jako dům Hospodinův. Chrám byl místem, kde byl jen jeden stánek, tzv. svatyně svatých, kde se přinášely oběti. Domem svého nebeského Otce teď Ježíš myslí zvláštní místo, kde, jak sám říká, je mnoho stánků, příbytků. A na nevyřčenou lidskou námitku: „co když nic takového neexistuje“, zní Ježíšovo lakonické: „Kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to.“

Ježíš odchází, aby nám připravil místo u svého Otce. Co myslí tím, že pro nás připravuje místo? Podle Ř 8, 34, „Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás!“ A v listu Židům čteme: „Kristus přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.“ To je ta příprava.

Ježíšova řeč tady ale nekončí, nýbrž pokračuje: A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte.“ No, a to je ta klíčová věta, na které se zarazil učedník Tomáš a hned reaguje dotazem: „Počkat! Pane, my vůbec nevíme, kam jdeš. A také jak bychom mohli znát cestu?“ Ted' bychom logicky čekali, že Ježíš řekne: Jdu tam a tam, a jde se tudy a tudy. Jdu do nebe a jde se někam po schodech nahoru, doleva, doprava a jste tam. Ale nic takového Ježíš neřekne. A opět logicky. Protože už dříve Ježíš prohlásil, že o Božím království nelze říci: „Hle, je tu“ nebo „je tam“! Vždyť království Boží je mezi vámi!“ A tak i cesta do nebeského království, tedy do domu nebeského Otce, není záležitostí orientace v prostoru, ale orientace v životě. Proto Ježíšova odpověď není topografická, nýbrž filozofická: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otcí, než skrze mne.“ V té odpovědi se skrývá víc, než si myslíme. Následování Ježíše, to není jen putování odněkud někam. Není to tak, že chci-li být spasen, chci-li skončit v nebi, tak holt musím následovat Krista. Ježíš říká: Já nejsem jen jakýsi prostředek k dosažení věčného života. Já jsem ten život sám. Já nejsem jen způsob, jak poznat pravdu. Já sám jsem pravda. A já vám neukážu cestu do nebe. Já sám jsem ta cesta. Ježíš pro nás není významný učitel, guru, vůdce a já nevím co ještě. Ježíš je způsob života. Žít Ježíše, to je ta cesta. Žít v Kristu, znamená žít v pravdě a upřímnosti. Být v Kristu, znamená žít plný, či spíše smysluplný život. K nebeskému Otcí se vchází skrze Ježíše. Skrze život žitý jako Kristův život. My máme žít Krista. Žít v pravdě a na cestě.

Všechno je to tak trochu těžkopádné vyjádření, a proto se evangelista Jan snaží vyjádřit to ještě jinak: K tomu, abychom našli cestu k Bohu, stačí znát Ježíše. Nebo: Potřebujeme Ježíše. V Janově podání Ježíš říká: „Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Vlastně ho už znáte, protože jste ho viděli.“

Na to nyní přispěchá s námitkou učedník Filip a řekne Ježíšovi: „Pane, ukaž nám Otce, a víc nepotřebujeme!“ Ježíš mu odpověděl: „Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty mě neznáš? Kdo vidí mne, vidí Otce. Jak tedy můžeš říkat: Ukaž nám Otce?“ Boha prostě nelze vidět jinak, než na druhém člověku a dokonale právě na Ježíši Kristu. On je tím pravým obrazem Boha. Člověkem, kterého Bůh stvořil k obrazu svému, jak čteme v knize Genesis: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím.“ Proto apoštol Pavel nazve Ježíše novým Adamem. Dokonalým obrazem Božím. „Kdo vidí mne, vidí Otce, říká Ježíš. „Otec, který ve mně přebývá, činí sám ty skutky.“ Ježíš může Boha ukázat Filipovi jen sám na sobě.

Vrcholem Ježíšovy řeči je ovšem zcela šokující závěr: „Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otcí.“ To neznamena nic menšího, než že i my sami můžeme na sobě zrcadlit Boha, tedy dělat to, k čemu jsme byli stvořeni. Máme být obrazem Božím a činit skutky nebeského Otce. Čili zpátky: žít Kristův život. Nebýt pouhým živočichem, havětí, živočišným druhem, nýbrž tělesnou i duchovní bytostí, v níž přebývá a působí Bůh. A apoštol nás o tom v dnešním prvním čtení ujistil: „Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi cesta, pravda i život. A my tě toužíme přijmout do svého života, abys žil v nás. Abys řídil naše jednání, abys byl skrze nás přítomen mezi lidmi a přinášel jim lásku, radost a pokoj. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši, jsi náš Kněz a Pán, který za nás lobuje před nebeským trůnem. A tak i my se přimlouváme u tebe za své bližní. Prosíme, abys dával sílu nemocným, abys stál při těch, kdo prožívají úzkost, prosíme, abys svou moc prokázal při těch, kteří si připadají bezmocní. I my si tak často připadáme, zvláště při pohledu na světové dění, na náladu ve společnosti a na lidské vůdce a vládce. Přimlouváme se za lidi, kteří řeší závažné životní otázky, prosíme za své blízké a milé, abys je chránil ode všeho zlého a udílel jim v hojnosti své požehnání i své potěšující slovo. Myslíme i na chudé a sociálně vyloučené, na které také ty myslíš a pamatuješ. Prosíme za tvou církev, aby v tomto světě nezneužívala, nýbrž posvěcovala tvé jméno. Tvým jménem se modlíme společně i našemu nebeskému Otcí: Otče náš...*